

POSTANOWIENIE

Dnia 12 lutego 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Kozłowska

w sprawie z powództwa D. M.
przeciwko B. P. i J. P.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 12 lutego 2016 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...].
z dnia 4 lutego 2015 r., sygn. akt I ACa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od powoda na rzecz pozwanych kwotę 1800 (jeden tysiąc osiemset) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym,**
- 3. przyznaje adw. M. P. od Skarbu Państwa (Sądu Apelacyjnego w [...].) kwotę 1800 (jeden tysiąc osiemset) zł podwyższoną o stawkę podatku od towarów i usług tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną powodowi z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy, zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub

wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Wymienione kwalifikowane przesłanki wskazują, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione jedynie wtedy, gdy realizuje ona swą funkcję publicznoprawną, pozostawiając interes prywatny strony na drugim planie. Podkreślenia wymaga, że Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę kasacyjną, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia.

Skarżący we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powołał przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. to jest występowanie w sprawie zagadnienia prawnego.

W związku z tą przesłanką przypomnieć należy, że istotne zagadnienie prawne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. to zagadnienie nowe, dotychczas nierozwiązane w orzecznictwie, wymagające wypowiedzi Sądu Najwyższego, takie, które ma znaczenie precedensowe, niezbędne dla rozstrzygnięcia podobnych spraw, w szczególności dla ujednolicenia istniejących w orzecznictwie rozbieżności (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2005 r., I CZ 183/04), ale jednocześnie takie, którego rozwikłanie będzie miało wpływ na rozstrzygnięcie sprawy. Przedstawiając takie zagadnienie skarżący ma obowiązek nie tylko jego sformułowania ale i przedstawienia wyczerpującej argumentacji jurystycznej wskazującej na wagę zagadnienia w aspekcie wyżej wskazanym.

Skarżący formułował pięć zagadnień. Po analizie zarówno zapytań jak i ich uzasadnienia, Sąd Najwyższy stwierdza brak wystarczających podstaw dla przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Nie przytaczając zapytań sformułowanych przez skarżącego wskazać należy, że pierwsze dotyczy kwestii czy w oznaczonej sytuacji procesowej dochodzi do nieważności postępowania z powodu pozbawienia strony możliwości obrony jej praw. Ta materia była jednak już wielokrotnie przedmiotem rozważań Sądu Najwyższego, Sąd Najwyższy wskazywał sytuacje, które mogą skutkować nieważnością postępowania i niewątpliwie skarżący, w świetle tego orzecznictwa jest w stanie

ocenić, bez potrzeby angażowania Sądu Najwyższego, czy odmowa otwarcia na nowo rozprawy w procesie trwającym wiele lat, dla dopuszczenia kolejnego dowodu, może być oceniana jako pozbawienie strony odmowy obrony jej praw. Okoliczności sprawy nie uzasadniają potrzeby wypowiedzania się przez Sąd Najwyższy po raz kolejny.

Nie spełnia też wymogu istotnego zagadnienia prawnego zagadnienie drugie dotyczące obowiązku sądu uprzedzenia strony reprezentowanej przez profesjonalnego pełnomocnika o skutkach czynności prawnej bezwzględnie nieważnej i skutków procesowych zaniechania takiego pouczenia. Nie nasuwa wątpliwość, że bezwzględną nieważność czynności prawnej sąd ma obowiązek wziąć pod uwagę w każdym stanie sprawy, gdy nieważność ma wpływ na wynik sprawy. Zagadnienie nieważności ugody nie było w sprawie niniejszej zagadnieniem nowym, stronie było znane stanowisko sądu w tej materii, wypowiedział się również w tym względzie Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 21 marca 2013 r. III CSK 211/12, uchylając poprzednie rozstrzygnięcia sądów zapadłe w tej sprawie. Sformułowane zagadnienie odczytać więc należy jako wątpliwość prawną, która jednak nie ma związku z rozstrzygnięciem. Podobnie ocenić należy wątpliwość trzecią, również dotyczącą nieważnej ugody.

Zapytanie czwarte jest niejasne z tej przyczyny, że po osiągnięciu przez powoda pełnoletności do jego rozliczeń z rodzicami korzystającymi z jego majątku po tej dacie, stosowanie uregulowania wynikającego z art. 471 k.c. w związku z art. 105 k.r.o. jest oczywiście wyłączne. Sąd jako podstawę prawną tych rozliczeń wskazał przepisy dotyczące rozliczeń posiadacza z właścicielem. Uwzględniając ten stan rzeczy, pytanie o dopuszczalność zbiegu roszczeń wynikających z tych regulacji uznać należy za bezprzedmiotowe.

Pytanie ostatnie, dotyczące stosowania art. 5 k.c. przy ocenie roszczeń dziecka przeciwko rodzicom z tytułu wynagrodzenia za korzystanie z majątku i o odszkodowanie również należy ocenić jako pozbawione istotności. Dopuszczalność udzielenia na tej podstawie prawnej ochrony prawom względnym nigdy nie była przez orzecznictwo i doktrynę kwestionowana, a jej stosowanie pozostaje uzależnione od okoliczności faktycznych sprawy.

W świetle powyższego, należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c. i w związku z § 6 pkt 6 oraz § 13 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1348 ze zm.).

O wynagrodzeniu należnym w postępowaniu kasacyjnym ustanowionemu z urzędu pełnomocnikowi powoda orzeczono na podstawie § 19 pkt 1 i § 2 ust. 3 oraz § 6 pkt 6 i § 13 ust. 4 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1348 ze zm.).

[l.n]